

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1205
Tarih: 18.06.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

16 Haziran 2012 tarihinde, Urfa E Tipi Kapalı Cezaevi'nde mahkûmların cezaevinin kötü koşullarını protesto etmek amacıyla isyan çıkararak koğuştaki ateşe vermesi sonucu 13 kişi ölmüş, 5 kişi yaralanmıştır. Bu vahim olay, Türkiye'deki cezaevleri sisteminin yakın geçmişteki pratikler de göz önünde bulundurunca, AKP iktidarı döneminde ne denli insan yaşamının kutsallığına devlet eliyle saldırıldığını bir kez daha tokat gibi yüzümüze çarpmıştır.

Bu olayla birlikte, uzun zamandır kamuoyunun tartıştığı cezaevlerindeki koşullar ve hak ihlalleri yeniden gün yüzüne çıkmış ve aslî görevi yasama olan meclisin cezaevlerinde yaşanan bu trajediye karşı ivedilikle bir adım atılması zorunluluğu doğmuştur. Bu nedenle, Urfa E Tipi Kapalı Cezaevi'nde yaşanan vahşet nezdinde, benzer olayların başka cezaevlerinde yaşanmasının çok muhtemel olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak bunun önüne geçmek ve Türkiye'deki bütün cezaevlerindeki çok ağır yaşam koşullarının bir an evvel düzeltilmesi amacıyla Anayasa'nın 98, İçtüzük'ün 104. ve 105.'nci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederim.

Adil KURT

Hakkari Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de devletin cezaevi algısı geçmişten bugüne, birey-devlet ilişkisi bakımından, kurulu düzene karşı duruşunun cezasını çekerken, ya da kendini doğrudan devlete aykırı bir yerde konumlandırışı üzerinden bireyi, iki kere cezalandırmak üzerine kuruludur. Cumhuriyetin kuruluşu itibariyle, bugüne kadarki süreç bu şekilde işletilmiştir. 12 Eylül Darbesi sonrasında cezaevlerine atılan binlerce kişinin maruz kaldıkları zulüm, ya da çok daha yakın süreçte cezaevi koşullarına karşı önce açlık grevi, sonrasında ölüm orucu gibi eylemsellikler gerçekleştirdikleri için “Hayata Dönüş Operasyonu” ile vahşice yakılan ve öldürülen onlarca mahkûm; Türkiye’deki devlet algısının, cezaevlerini ve oraya hapsedilenleri tanımlayış biçimi açısından yakın tarihte yaşanan en önemli iki vahim olaydır.

Ancak geçmişte yaşanan bu acı deneyimler, AKP iktidarı sonrasında katlanarak devam etmektedir. 10 yıllık iktidarlığı döneminde AKP, yaptığı yasal değişikliklerle neredeyse her bireyi “terörist” ilan edebilen geniş suç tanımını yaratmış, yargı organlarını kendi siyasi uzantısı gibi konumlandırmış ve uzun tutukluluk süreleri ile cezaevlerini adeta bir toplama kampına dönüştürmüştür. Bu sebeple cezaevlerine hapsedilenler, doğuştan gelen temel haklar hiçe sayılarak cezaevlerinde çok ağır yaşam koşullara maruz bırakılmıştır.

Türkiye Ceza ve Tevkif evleri Genel Müdürlüğü’nün hazırlamış olduğu rapora göre; cezaevlerinin doluluk oranları Mart 2012 tarihi itibariyle yüzde 200 artmış durumda. Raporda, ülkedeki cezaevlerinde tutulan 9 bin 83 kişinin yatacak yerinin olmadığı belirtilmiş; açık cezaevlerindeki kapasite fazlasının bin 7, kapalı cezaevlerindeki kapasite fazlasının ise 8 bin 76 kişi olduğu tespit edilmiştir. Mart ayından bu yana, yüzlerce gözaltı ve tutuklama furçasının devam edip yüzlerce kişinin cezaevinde tabir-i caizse rehin alındığı gerçekliği göz önünde bulundurulursa, bu oran daha da artmış ve mevcut politikalarla her geçen gün daha da artmaktadır.

Açıkça görülmektedir ki; Urfa E Tipi Kapalı Cezaevi’nde gerçekleşen bu vahşet, insanların cezaevlerinde esir alınması ve cezaevinde çok ağır bir biçimde maruz kaldıkları baskıların bir sonucudur üstelik koşulların düzeltilmesine dönük bütün çabalar ve taleplere rağmen. Zira aynı cezaevinde aynı şikâyetlerle geçmişte de isyanlar çıkmış, son olarak Temmuz 2010’da Erkan Gümüştâş isminde bir mahkûm kendisini ateşe vermişti. Ayrıca Urfa

Cezaevi'ndeki bu ağır koşullara Urfa Barosu, geçen yıl hazırladığı raporda önemle vurgu yapmış ve cezaevindeki koşulları insanlık dışı ve onur kırıcı bir durum olarak nitelemiştir. Buna rağmen, 6–8 kişilik koğuşlarda 18 kişinin kalarak bir yatağı üç kişinin paylaşması, gölgede bile 40 dereceyi aşan sıcaklıklara rağmen cezaevinde havalandırma sisteminin olmayışı gibi mahkûmların en temel haklarına dair bütün taleplerinin cezaevi yönetimi tarafından yanıtız kalmış ve mahkmlar tepki olarak adeta canlarını feda etmişlerdir. Bu yönüyle bu isyan, cezaevi sistemine ve siyasi iktidar olan AKP'ye çok açık bir mesaj niteliği taşımaktadır.

Bütün bu gelişmeler göz önünde bulundurularak, temel görevi yasama ve yürütme erkini denetlemek olan Meclis'in; öncelikle cezaevlerindeki insani olmayan doluluk oranlarını azaltmaya dönük yasal çalışmaları hızlandırması, benzer vahim olayların yaşanmasının önüne geçmek adına mahkûmların temel haklarına ilişkin bütün taleplerine çözüm bulacak adımlar atması amacıyla ivedilikle bir Meclis Araştırması açılmasını çok elzem görmekteyiz.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

2. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

4. Myrat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

6. Ayta AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

20. İbrahim BİLİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili

23. L. J. ⁽²⁾
 Bogus 12 Dyonibster
 Miletvalle